

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del XI Offentliggjøring og CRR del 8 (Pilar 3)

31. desember 2021 Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

INNHALDSFORTEGNELSE

INFORMASJON I SAMSVAR MED KRAVENE I KAPITALKRAVSFORSKRIFTENS DEL XI OFFENTLIGGJØRING OG CRR DEL 8 (PILAR 3)	0
1. Innledning og formål med dokumentet.....	2
2. Konsolidering.....	2
2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv.....	2
3. Kapitalkrav.....	2
3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav.....	2
3.2 Bufferkrav.....	4
3.3 Uvektet kjernekapitalandel.....	4
4. Kredittrisiko og motpartsrisiko.....	5
4.1 Definisjon misligholdte engasjement:.....	5
4.3 Engasjement fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.....	7
4.4 Engasjement fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid.....	8
4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier.....	8
4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier.....	9
4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål.....	9
4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav.....	10
4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater.....	11
5. Egenkapitalposisjoner.....	11
6. Renterisiko.....	11
7. Styring og kontroll av risiko.....	12
7.1 Formål og prinsipper for ICAAP.....	12
7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoen.....	14

1. INNLEDNING OG FORMÅL MED DOKUMENTET

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del XI (pilar 3). Alle tall i dokumentet er per 31. desember 2021 med mindre annet fremgår.

Voss Veksel- og Landmandsbank ASA (Vekselbanken) benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år.

Banken har foretatt særskilte vurderinger for om det er behov for ytterlige kapital utover pilar 1 knyttet til endringer i renter, aksjekurser og valutakurser. Vurderingene baserer seg på at dagens faktiske eksponering utsettes for stress med unntak av renterisiko og valutarisiko der rammer benyttes. Nivået på stresset tar utgangspunkt i Finanstilsynets Rundskriv 12/2016 om Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov. For kredittspreadsrisiko for rentepapirene er det beregnet et tapspotensiale som er avhengig av ratingnivå og durasjon. Det er ikke beregnet et fradrag for pilar 1-krav. Beregnet pilar 2-tillegg for aksjer følger metodikken i samme rundskriv når det gjelder stressfaktor og beregning av fradrag for pilar 1-krav.

Banken har fått fastsatt pilar 2-krav fra Finanstilsynet pr. 30. april 2022 på 2,0 %. Dette var i tråd med banken sine forventninger.

2. KONSOLIDERING

2.1 Oversikt over datterselskaper, tilknyttede selskaper mv

Vekselbanken har ikke datterselskap, tilknyttede selskaper eller felleskontrollert virksomhet, slik at alle tall gjelder for morbanken.

3. KAPITALKRAV

3.1 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

Vekselbanken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og markedsrisiko. Det innebærer at det brukes standardiserte risikovekter ved beregning av kapitalkravet.

For beregning av kapitalkravet for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år.

Tabellen nedenfor viser beregningsgrunnlag for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet beregningsgrunnlag.

Pilar III
Voss Veksel- og Landmandsbank ASA

Kapitaldekning	
Opptent egenkapital	495.322
Overkursfond	46.995
Annan egenkapital	28.020
Innbetalt aksjekapital	11.019
Sum egenkapital	581.357
Avsett utbytte	-22.316
Frådrag for forsvarleg verdsetting	-507
Frådrag i rein kjernekapital	-9.586
Sum ren kjernekapital	548.948
Fondsobligasjoner	
Fondsobligasjoner	40.000
Sum kjernekapital	588.948
Ansvarlig lånekapital	
Ansvarlig lånekapital	60.000
Sum tilleggskapital	60.000
Netto ansvarlig kapital	648.948
Eksponeringskategori (beregningsgrunnlag etter risikovekt)	
Stater og sentralbanker	0
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	0
Offentlige foretak	0
Multilaterale utviklingsbanker	0
Internasjonale organisasjoner	0
Institusjoner	0
Foretak	247.537
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	2.142.633
Forfalte engasjementer	38.115
Høyrisiko-engasjementer	7.395
Obligasjoner med fortrinnsrett	0
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	26.607
Andeler i verdipapirfond	43.950
Egenkapitalposisjoner	52.220
Øvrige engasjementer	164.088
CVA-tillegg	0
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	2.722.545
Beregningsgrunnlag for operasjonell risiko	203.037
Beregningsgrunnlag for motpartsrisiko	0
Sum beregningsgrunnlag	2.925.582
Kapitaldekning i %	22,18 %
Kjernekapitaldekning	20,13 %
Ren kjernekapitaldekning i %	18,76 %

Konsolidering av samarbeidende grupper

Fra 01.01.2018 skal alle banker rapportere kapitaldekning konsolidert med eierandel i samarbeidsgrupper. Banken har en eierandel på 0,19 % i Eika Gruppen AS og på 0,39 % i Eika Boligkreditt AS.

Ren kjernekapital	549.253
Kjernekapital	591.660
Ansvarlig kapital	654.689
Beregningsgrunnlag	3.056.389
Kapitaldekning i %	21,42 %
Kjernekapitaldekning	19,36 %
Ren kjernekapitaldekning i %	17,97 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,32 %

En evigvarende fondsobligasjon på NOK 40 mill. kr med første call 9. mars 2023 ble tatt opp 9. mars 2018. Denne tilfredsstiller nye regulatoriske krav, og er fullt ut tellende som kjernekapital. Lånet er balanseført til amortisert kost.

Ett ansvarlig lån på NOK 60 mill. kr ble tatt opp 18.12.2019 med forfall 18.12.2029 med første call 18.12.2024. Lånet er balanseført til amortisert kost, og er fullt tellende som tilleggskapital.

3.2 Bufferkrav

Banken har per 31.12.2021 et kombinert konsolidert kapitalbufferkrav på kr 198,7 millioner. I tillegg har banken i 2022 mottatt et Pilar 2-krav fra Finanstilsynet (SREP) på 2,0 %. Basert på konsolidert beregningsgrunnlag per 31.12.2021 utgjør pilar 2-kravet kr 61,1 millioner. Samlet bufferkrav til ren kjernekapital er dermed kr. 259,8 millioner

Bufferkrav	
Bevaringsbuffer (2,50 %)	76.410
Motsyklisk buffer (1,00 %) Øker til 1,50 % fra 30.6.2022, til 2,00 % fra 31.12.2022 og 2,5 % fra 31.3.2023	30.564
Systemrisikobuffer (3,00 %) Øker til 4,50 % fra 31.12.2022	91.692
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	198.665
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50 %)	137.538
Pilar 2- krav gjeldende frå 30.04.2022	61.128
Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav, Pilar 2 og bufferkrav	151.617

3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel regnes ut fra beregnet kjernekapital med og uten overgangsordninger delt på engasjementsbeløp for balanseførte og ikke balanseførte poster i kapitaldekningsoppgaven, justert for konverteringsfaktorer (iht i CRR artikkel 429, nr 10).

Uvektet kjernekapitalandel

Derivater: Fremtidig eksponering ved bruk av markedsverdimetoden	
Poster utenom balansen med 10 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	0
Poster utenom balansen med 20 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	39.017
Poster utenom balansen med 50 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	128.913
Poster utenom balansen med 100 % konverteringsfaktor etter standardmetoden	9.900
Øvrige eiendeler	5.745.669
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital	-9.586
(-) Regulatoriske justeringer i kjernekapital etter overgangsregler	-9.586
Totalt eksponeringsbeløp	5.913.914
Totalt eksponeringsbeløp etter overgangsregler	5.913.914
Kapital	
Kjernekapital	588.948
Kjernekapital etter overgangsregler	588.948
Uvektet kjernekapitalandel	
Uvektet kjernekapitalandel	9,96 %
Uvektet kjernekapitalandel etter overgangsregler	9,96 %

4. KREDITTRISIKO OG MOTPARTSRISIKO

4.1 Definisjon misligholdte engasjement:

4.1.1 Misligholdte engasjement

Et engasjement blir definert som misligholdt når avdrag og renter ikke er betalt til rett tid, eller en rammekreditt/innskuddskonto er trukket ut over bevilget beløp. Dersom manglende betaling strekker seg utover 90 dager, blir kundens samlede engasjement klassifisert som misligholdt.

4.1.2 Øvrige tapsutsatte engasjement

Et engasjement som ikke er misligholdt etter reglene ovenfor kan bli definert som tapsutsatt når det må påregnes at debitor ikke vil være i stand til å innfri sine forpliktelser og det heller ikke kan forventes at sikkerhet vil dekke lånet ved en eventuell realisasjon.

4.1.3 Objektive bevis for verdifall

4.1.3.1 Verdifall på individuelle utlån

Objektive bevis på verdifall på individuelle utlån inkluderer blant annet:

- Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
- Misligholdte betalinger eller vesentlige brudd på kontrakt.
- Innvilget utsettelse ved betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesats eller andre avtalevilkår som tar utgangspunkt i finansielle problemer hos debitor.

- Det blir sett som sannsynlig at debitor vil starte gjeldsforhandlinger, annen finansiell restrukturering eller at debitor sitt bo blir satt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

4.2.1 Nedskrivning på utlån og garantier

Dersom objektive indikasjoner kan identifiseres, beregnes nedskrivning på utlån som forskjellen mellom regnskapsført verdi i balansen og forventede fremtidige kontantstrømmer neddiskontert med lånets effektive rente. Estimerte fremtidige kontantstrømmer baseres på erfaringsmateriale og skjønn basert på faktiske forhold på balansedagen. Både makroøkonomiske forhold og forhold knyttet til de utsatte engasjementene vurderes. Det er knyttet betydelig usikkerhet til de skjønsmessige vurderinger som er lagt til grunn for fremtidige kontantstrømmer, og derfor kan endelig utfall avvike fra den vurderingen som er gjort.

4.2.1.1 Individuelle nedskrivninger

Banken gjennomgår hele bedriftsporteføljen årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkelt kunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsførhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres over en periode som fastsettes individuelt for den aktuelle kunden. Banker avsetter for individuelle tap dersom det foreligger en objektiv indikasjon på kredittap. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsverdier.

4.2.1.2 Modell for beregning av nedskrivninger etter IFRS 9

Banken har i samarbeid med Eika Gruppen utviklet en modell for beregning av forventet kredittap der utlån til kunder, lånetilsagn, finansielle garantikontrakter og andre finansielle instrument innenfor virkeområdet til nedskrivningsreglene i IFRS 9, blir fordelt på tre grupper:

- Finansielle instrument som ved første gangs innregning ikke er kredittforringet blir klassifisert i steg 1 med 12-måneders forventet kredittap (expected credit loss – ECL).
- Dersom kredittrisikoen øker vesentlig etter første gangs innregning blir det finansielle instrumentet overført til steg 2 og forventet kredittap beregnet over hele levetiden til instrumentet. Endringer i kredittrisikoen reflekterer både kundespesifikke forhold og utvikling i relevante makrofaktorer for det segmentet kunden tilhører. Vurderingen av hva som utgjør vesentlig økning i risiko er basert på en kombinasjon av kvantitative og kvalitative indikatorer i tillegg til absolutte kriterier.
- Dersom kredittrisikoen blir svekket ytterligere og det finansielle instrumentet er vurdert å bli kredittforringet, blir instrumentet flyttet til steg 3 og forventet kredittap blir målt over instrumentet sin levetid.

Tapsavsetningene for steg 1 og steg 2 er beregnet som nåverdien av sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD) multiplisert med tapsgrad (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler misligholdssannsynlighet for de neste 12-måneder (PD). Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD-liv) blir det benyttet en migrasjonsbasert fremskrivning for å estimere forventet mislighold frem i tid, basert på utviklingen de siste 12 måneder. Estimert for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker. For finansielle instrument som er kredittforringet i steg 3 blir det gjort individuelle vurderinger av forventet tap (ECL).

Utlån til kunder som banken kan overføre til boligkredittforetak er etter IFRS 9 klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Øvrig utlån til kunder er klassifisert til amortisert kost. Nedskrivning på ubenyttede kreditter og garantier er balanseført som gjeldsforpliktelse i regnskapet.

For en detaljert beskrivelse av modell, overgangseffekter og opningsbalanse knytt til IFRS 9 se årsmeldingen.

4.3 Engasjement fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Utlån og fordringer	Ubenyttede rammer	Garantier	Sum
Offentlig forvaltning				
Lønnstakere o.l.	4.085.662	119.960	10.128	4.215.750
Utlandet				
<i>Næringssektor fordelt:</i>				
Jordbruk, skogbruk og fiske	26.103	1.811	1.068	28.983
Industri	74.205	7.290	4.233	85.728
Bygg, anlegg	68.285	15.006	78.606	161.897
Varehandel	72.990	26.971	16.270	116.231
Transport og lagring	23.025	3.408	4.173	30.606
Finans, eiendomsdrift og tjenesteyting	562.932	33.189	21.938	618.059
Annen næring	98.903	10.634	2.821	112.358
Sentralbank	68.662			68.662
Kredittinstitusjoner	133.038			133.038
Sum	5.213.804	218.270	139.238	5.571.312
Voss og omland	3.438.893	187.593	122.114	3.748.600
Resten av Norge	1.774.911	30.677	17.124	1.822.712
Gjennomsnitt²	5.466.140	197.717	129.434	5.793.291

¹ Fratrukket nedskrivninger i steg 3

² Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år

4.4 Engasjement fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementstyper	Inntil 1 måned	1–3 måneder	3–12 måneder	1–5 år	Over 5 år	Uten løpetid	Sum
Utlån og fordringer	44.290	51.690	224.736	715.272	3.908.964	268.852	5.213.804
Ubenyttede rammer			143.049		75.221		218.270
Garantier				139.013	225		139.238
Sum	44.290	51.690	367.785	854.285	3.984.410	268.852	5.571.312

¹ Fratrukket nedskrivninger i steg 3

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Type motpart	Misligholdte engasjementer over 90 dager	Andre kredittforringede engasjement	Samlede nedskrivninger ¹	Resultatførte nedskrivninger ¹	Garantier med avsetning ²	Avsetninger på garantier
Offentlig forvaltning						
Lønnstakere o.l.	28.346	7.909	11.441	1.111		
Utlandet						
<i>Næringssektor fordelt:</i>						
Jordbruk, skogbruk og fiske		25.243	10.500	(464)		
Industri		3.103	302	295		
Bygg, anlegg						
Varehandel						
Transport og lagring						
Finans, eiendomsdrift og tjenesteyting				(100)		
Annen næring				(23)		
Sum	28.346	36.255	22.243	818	-	-
Voss og omland	12.189	29.450	13.754	52		
Resten av Norge	16.157	6.805	8.489	766		

¹ Kun nedskrivninger i steg 3

² Samlet garantibeløp der det er foretatt avsetning.

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på utlån og garantier

Endringer i nedskrivninger på utlån siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	2.584	6.030	22.394
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	34	(470)	-
Overføringer til steg 2	(170)	1.835	(100)
Overføringer til steg 3	(3)	(213)	1.101
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	57	73	3.936
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden (Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)	(265)	(1.373)	(4.940)
Endringer i modell eller risikoparametre	(17)	(465)	6
Konstaterte tap	-	-	-
Andre endringer	307	268	(155)
Valutaeffekter	-	0	0
Nedskrivninger pr. 31.12.	2.528	5.684	22.242

Endringer i tapsavsetning på ubenyttede kreditter og garantier siste år (beløp i tusen kroner)	Steg 1: 12 mnd. tap	Steg 2: Livstid tap	Steg 3: Livstid tap
Tapsavsetninger pr. 01.01.2021	123	199	-
Overføringer:			
Overføringer til steg 1	6	(52)	-
Overføringer til steg 2	(4)	28	-
Overføringer til steg 3	(0)	(0)	0
Nye finansielle eiendeler utstedt eller kjøpt	7	21	-
Finansielle eiendeler som er fraregnet i perioden (Modifisering av kontantstrømmer fra eiendeler som ikke er fraregnet)	(29)	(82)	-
Endringer i modell eller risikoparametre	(30)	(12)	-
Konstaterte tap	-	-	-
Andre endringer	62	12	7
Valutaeffekter	-	-	-
Tapsavsetninger pr. 31.12.	135	114	7

Årets nedskrivninger og gjenvinning på tidligere års nedskrivninger (beløp i tusen kroner)	Utlån	Garantier og ubenyttede kreditter
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på utlån	-152	-
Periodens endring i individuelle nedskrivninger på garantier	-	7
Periodens endring i gruppeavsetninger	-	-
Periodens endring i forventet tap (steg 1 og 2)	-403	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger	1.462	-
Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere ikke er foretatt individuelle nedskrivninger	-85	-
Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-605	-
Periodens tapskostnader	217	7

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle.

Banken har verdipapirplasseringer der rating påvirker kapitaldekning, eks. investeringer i bankobligasjoner, obligasjoner med statlig garanti.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp før og etter at det er tatt hensyn til sikkerheter samt engasjementsbeløp som er fratrukket den ansvarlige kapitalen.

Engasjementskategorier	Engasjements- beløp før sikkerheter	Engasjements- beløp etter sikkerheter	Fratrukket den ansvarlige kapitalen	Benyttede ratingbyråer	Andel sikret med pant ¹	Andel sikret med garantier ¹
Stater og sentralbanker	68.662	88.336				
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	-	-				
Offentlige foretak	-	-				
Multilaterale utviklingsbanker	-	-				
Internasjonale organisasjoner	-	-				
Institusjoner	1	1				
Foretak	434.370	410.496				5 %
Massemarkedsengasjementer	-	-				
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	4.792.313	4.788.517			91 %	
Forfalte engasjementer	58.201	36.428			30 %	
Høyrisiko-engasjementer	5.011	4.930				
Obligasjoner med fortrinnsrett	-	-				
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	133.037	133.037		133.037		
Andeler i verdipapirfond	445.281	445.281				
Egenkapitalposisjoner	52.220	52.220	9.586			
Øvrige engasjementer	242.857	242.032				
Sum	6.231.953	6.201.279	9.586	133.037		

¹ Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Banken benytter ikke kredittderivater.

Det tas ikke hensyn til motregningsadgang ved beregning av kapitalkrav. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi, som dokumenteres med offentlig takst eller eiendomsverdi. På eiendommer i bankens primærområde benytter banken i tillegg til takst og eiendomsverdi vår lokale markeds kunnskap ved fastsettelsen av verdi på sikkerhetsobjektene. Gjennom Eiendomsverdi blir store deler av porteføljen oppdatert hvert kvartal.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

Tabellen under viser en oversikt på pantsatte og ikke pantsatte eiendeler som grunnlag for lånetilgang i Norges Bank:

Eiendeler	Balansført verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av ikke-sikkerhetsstilte eiendeler		Balansført verdi av sikkerhetsstilte eiendeler		Virkelig verdi av sikkerhetsstilte eiendeler	
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken	herav: godkjent som pant i sentralbanken	
Andeler i verdipapirfond	445.281	-	445.281	445.281	-	-	-	
Rentebærende verdipapirer	-	-	-	-	-	-	-	
herav: Covered bonds (inkl. OMF)	-	-	-	-	-	-	-	
herav: sikrede verdipapirer (ABS)	-	-	-	-	-	-	-	
herav: utstedt av offentlig forvaltning	-	-	-	-	-	-	-	
herav: utstedt av finansielle foretak	-	-	-	-	-	-	-	
herav: utstedt av ikke-finansielle foretak	-	-	-	-	-	-	-	
Sum	445.281	445.281	445.281	445.281	445.281	445.281	445.281	

Mottatte sikkerheter	Ikke sikkerhetsstilt		Virkelig verdi av mottatte pantsatte og belånte sikkerheter	
	Virkelig verdi av mottatte sikkerheter		Nominell verdi av mottatte sikkerheter	Virkelig verdi av mottatte pantsatte og belånte sikkerheter
	herav: utstedt av andre i konsernet	herav: godkjent som pant i sentralbanken		
Utlån og fordringer annet enn innskudd og utlån på anfordring			8.529	
Andre mottatte sikkerheter			9.125.576	
Sum			9.134.105	

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Banken har pr. 31.12.2021 ikke derivatkontrakter.

5. EGENKAPITALPOSISJONER

Vekselbanken har en beholdning av aksjer som er klassifisert som strategiske investeringer. Aksjene er etter IFRS 9 klassifisert til virkelig verdi over utvidet resultat. Alle verdiendringer blir ført over utvidet resultat, og blir ikke resirkulert over det ordinære resultatet ved etterfølgende fraregning. Mottatt utbytte blir resultatført over ordinært resultat

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Beløp i tusen kroner	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gevinst/ -tap i perioden	Urealisert gevinst/ -tap	Herav medregnet i kjernekapital ¹	Herav medregnet i tilleggskapital ¹
Aksjer og andeler – gevinstformål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler						-
Aksjer og andeler – strategisk formål						
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler	61.805	61.805	50	2.455	2.455	

¹ "Herav" sikter til urealiserte gevinster/tap

6. RENTERISIKO

Renterisiko er risiko for tap på grunn av endringer i det generelle rentenivået. Risikoen oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulik gjenstående rentebindingstid.

Banken har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til flytende lån, da banken ikke tilbyr fastrentelån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. På kundeinnskudd er varslingsfristen i finansavtaleloven 8 uker. Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av

papirer med flytende rente som reguleres kvartalsvis. Rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 mnd. NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Rentesikring av innlån vurderes fortløpende.

Banken har ingen renterisiko i utenlandsk valuta.

Tabellen under viser de ulike renterisiki. Bankens netto resultateffekt ved en parallellforskyvning av rentekurven med to prosentpoengs økning i renten ville vært NOK 0,4 mill. Beregningen er gjort med utgangspunkt i bankens posisjoner på og utenfor balansen.

Renterisiko

	Renterisiko i tusen kroner ¹
Eiendeler	
Utlån til kunder med flytende rente	-11,60
Utlån til kunder med rentebinding	-
Rentebærende verdipapirer	-4,60
Øvrige rentebærende eiendeler	-
Gjeld	
Innskudd med rentebinding	-
Andre innskudd	12,20
Verdipapirgjeld	4,00
Øvrig rentebærende gjeld	0,40
Utenom balansen	
Renterisiko i derivater	
Sum renterisiko	0,40

¹ Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved to prosentpoengs økning i renten.

7. STYRING OG KONTROLL AV RISIKO

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være framoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidige risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (evt. rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer mv.

Fremtidig tap kan deles inn i forventede tap og uventede tap. Forventede tap kan betraktes som en driftskostnad og forutsettes dekket over den løpende driften. Den løpende driften kan også betraktes som et førstelinjeforsvar mot uventede tap. I kapitalbehovsvurderingen legges det imidlertid til grunn at uventede tap ikke dekkes over driften, men skal dekkes av kapital. Kapitalbehovsvurderingen innebærer følgelig at banken beregner hvor mye kapital som trengs for å dekke opp for fremtidige uventede tap.

Disse beregningene gjøres på ulike måter for ulike risikoer, og er basert på ulike forutsetninger. Det er en implisitt forutsetning om at det ikke beregnes kapital som dekker alle tenkelige tapsutfall. Det er imidlertid benyttet konservative forutsetninger i beregningene.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoer, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoene. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Banken har videre, basert på overordnet risikotoleranse, etablert et minstekrav til buffer utover beregnet kapitalbehov. Dette nivået er benevnt bankens minimumskrav til kapitaldekning.

I fastsettingen av bankens minimumskrav til kapitaldekning inngår bankens interne beregnede kapitalbehov, men banken gjør i tillegg en vurdering av forventninger og krav fra bankens omgivelser. Banken har fått fastsett pilar 2-krav fra Finanstilsynet pr. 30. april 2022 på 2,0 %. Bankens overordnede risikotoleranse innebærer at minimumskrav til kapitaldekning alltid vil være høyere enn bankens internt beregnede kapitalbehov.

Bankens minimumskrav til kapitaldekning og overordnede retningslinjer for kapitalbehovsvurderinger er vedtatt av bankens styre. Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst en gang pr. år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi benytter ekstern revisor i kvalitetssikring av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Kredittrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko
- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditets- og finansieringsrisiko
- Forretningsrisiko
- Omdømmerisiko
- Strategiskrisiko
- Eiendomsrisiko
- Systemrisiko

Beregning av kapitalbehov for enkeltrisikoeer gjøres ved hjelp av ulike metoder, herunder bruk av stresstester i form av følsomhetsanalyser. I slike følsomhetsanalyser fokuseres det på betydningen av endringer i en enkelt variabel. I tillegg til dette gjennomfører banken stresstesting i form av scenarioanalyse som er ment å vise betydningen for banken samlet sett av samtidige endringer i flere relevante faktorer. Bankene gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

7.2 Styling og kontroll av enkeltrisikoeer

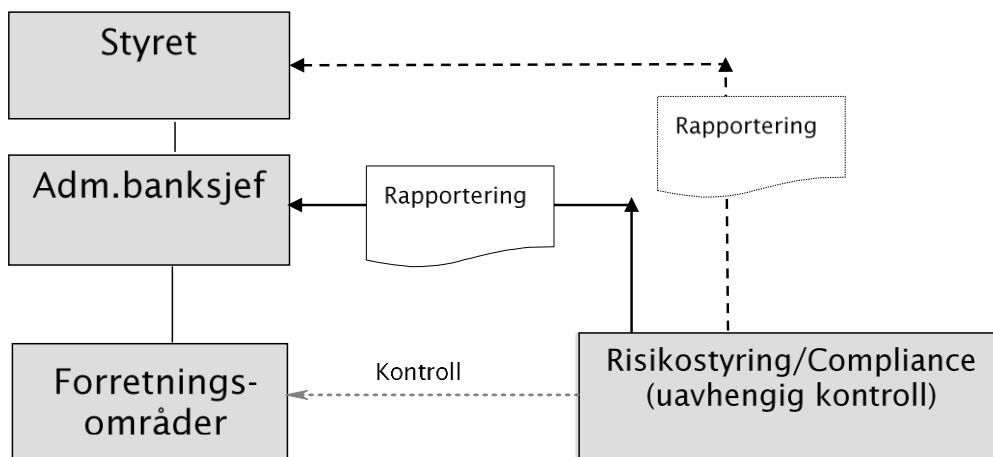
Styret har i policy for virksomhets- og risikostyring bl.a. gitt overordnede prinsipper for internkontroll og en beskrivelse av organiseringen av funksjoner samt satt krav til helhetlig risikostyring. Her nedfelles også styrets overordnede risikotoleranse, mens de konkrete rammene for kreditt-, likviditets-, markeds- og operasjonell risiko fastsettes i separate underliggende policydokumenter/retningslinjer.

Banken har etablert en risikostyringsfunksjon som er en uavhengig støttefunksjon for forretningsområdene og styret som skal sikre at alle vesentlige risikoeer i institusjonen er identifisert, målt, vurdert og rapportert av de relevante organisatoriske enhetene.

Banken har etablert en compliancefunksjon som en uavhengig funksjon som skal understøtte arbeidet i linjen og bidra til å redusere bankens compliancerisiko. Funksjonen har en forebyggende, rådgivende og kontrollerende rolle. Compliancefunksjonen skal bidra til at banken identifiserer, overvåker, tester og rapporterer om compliancerisiko. Funksjonens arbeid skal ha en risikobasert tilnærming med hensyn til hvor ressurser settes inn.

Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen skal utarbeide kvartalsvise rapporter til styret, som må omfatte alle forretningsområder og gi kommentarer/vurderinger til status. Rapporteringen må omfatte mangler identifisert i risikohåndteringen, retningslinjer og oppfølging av handlingsplaner og tiltak identifisert gjennom internkontrollarbeidet, risikomatriksen og egne kontrollplaner.

Risikostyringsfunksjonen og compliancefunksjonen rapporterer til adm. banksjef, og kan rapportere direkte til styret i tilfeller der styret ikke får nødvendig informasjon om vesentlige risikoeer via den alminnelige rapporteringen. Risikostyringsfunksjonen har plikt til å varsle styret umiddelbart dersom identifiserte risikoeer kan påvirke banken på en negativ måte. Dette dersom ordinær rapporteringshyppighet ikke anses som tilstrekkelig.

Banken har definert sin risikotoleranse for følgende risikotyper i Policy for virksomhets- og risikostyring:

Risikotype	Risiko- toleranse
<p><u>Kredittrisiko</u> Med kredittrisiko forstås risiko for tap av hovedstol og renter samt risiko for ekstra kostnader knyttet til at bankens låne- og kredittkunder ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser iht. avtaler. Dette samtidig med at etablerte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko omfatter også tapsrisikoen knyttet til avgitte garantier for oppfyllelse av kunders forpliktelser</p>	<i>Lav/Moderat</i>
<p><u>Likviditetsrisiko</u> Med likviditetsrisiko forstås risikoen for at banken ikke klarer å innfri sine gjeldsforpliktelser. Likviditetsrisiko er også risikoen for at banken ikke kan refinansiere sin gjeld og/eller finansiere sin aktivitet uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av ekstra dyr finansiering, eller i form av prisfall på likvide eiendeler som må realiseres</p>	<i>Lav</i>
<p><u>Markedsrisiko</u> Med markedsrisiko forstås risiko for tap som følge av svingninger i aksjekurser, kredittspreader, renter og valutakurser. Risiko for tap ved svingninger i aksjekurser og kredittspreader er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter, mens risiko for tap ved svingninger i valutakurser og renter både er knyttet til bankens beholdning av finansielle instrumenter og dens øvrige virksomhet</p>	<i>Lav</i>
<p><u>Operasjonell risiko</u> Med operasjonell risiko menes risiko for tap som følge av utilstrekkelige/sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser. Dette omfatter juridisk risiko, compliance risiko, belønnings/insentivrisiko og omdømmerisiko</p>	<i>Moderat</i>